

24TH LATIN SUMMER SCHOOL

15th-19th JANUARY 2018

New Law Building, University of Sydney

LEVEL 3A

Ovid *Metamorphoses* book 2:

Envy and Aglauros

Instructor: Lilian Thai

OVID METAMORPHOSES BOOK II – ENVY AND AGLAUROS

Hinc se sustulerat paribus caducifer alis,
Munychiosque volans agros gratamque Minervae
despectabat humum cultique arbusta Lycei. 710
illa forte die castae de more puellae
vertice supposito festas in Palladis arces
pura coronatis portabant sacra canistris.
inde revertentes deus adspicit ales iterque
non agit in rectum, sed in orbem curvat eundem: 715
ut volucris visis rapidissima miluus extis,
dum timet et densi circumstant sacra ministri,
flectitur in gyrum nec longius audet abire
spemque suam motis avidus circumvolat alis,
sic super Actaeas agilis Cyllenius arces 720
inclinat cursus et easdem circinat auras.
quanto splendidior quam cetera sidera fulget
Lucifer, et quanto quam Lucifer aurea Phoebe,
tanto virginibus praestantior omnibus Herse
ibat eratque decus pompae comitumque suarum. 725
obstipuit forma Iove natus et aethere pendens
non secus exarsit, quam cum Balearica plumbum
funda iacit: volat illud et incandescit eundo
et, quos non habuit, sub nubibus invenit ignes.
vertit iter caeloque petit terrena relicto 730
nec se dissimulat: tanta est fiducia formae.
quae quamquam iusta est, cura tamen adiuvat illam
permulcetque comas chlamydemque, ut pendeat apte,
collocat, ut limbus totumque adpareat aurum,
ut teres in dextra, qua somnos ducit et arcet, 735
virga sit, ut tersis niteant talaria plantis.

Pars secreta domus ebore et testudine cultos
tres habuit thalamos, quorum tu, Pandrose, dextrum,

Aglauros laevum, medium possederat Herse.
 quae tenuit laevum, venientem prima notavit 740
 Mercurium nomenque dei scitarier ausa est
 et causam adventus; cui sic respondit Atlantis
 Pleionesque nepos 'ego sum, qui iussa per auras
 verba patris porto; pater est mihi Iuppiter ipse.
 nec fingam causas, tu tantum fida sorori 745
 esse velis prolisque meae matertera dici:
 Herse causa viae; faveas oramus amanti.'
 adspicit hunc oculis isdem, quibus abdita nuper
 viderat Aglauros flavae secreta Minervae,
 proque ministerio magni sibi ponderis aurum 750
 postulat: interea tectis excedere cogit.
 Vertit ad hanc torvi dea bellica luminis orbem
 et tanto penitus traxit suspiria motu,
 ut pariter pectus positamque in pectore forti
 aegida concuteret: subit, hanc arcana profana 755
 detexisse manu, tum cum sine matre creatam
 Lemnicolae stirpem contra data foedera vidit,
 et gratamque deo fore iam gratamque sorori
 et ditem sumpto, quod avara poposcerat, auro.
 protinus Invidiae nigro squalentia tabo 760
 tecta petit: domus est imis in vallibus huius
 abdita, sole carens, non ulli pervia vento,
 tristis et ignavi plenissima frigoris et quae
 igne vacet semper, caligine semper abundet.
 huc ubi pervenit belli metuenda virago, 765
 constitit ante domum (neque enim succedere tectis
 fas habet) et postes extrema cuspide pulsat.
 concussae patuere fores. videt intus edentem
 vipereas carnes, vitiorum alimenta suorum,
 Invidiam visaque oculos avertit; at illa 770

surgit humo pigre semesarumque relinquit
corpora serpentum passuque incedit inerti.
utque deam vidit formaque armisque decoram,
ingemuit vultumque una ac suspiria duxit.
pallor in ore sedet, macies in corpore toto. 775

nusquam recta acies, livent robigine dentes,
pectora felle virent, lingua est suffusa veneno;
risus abest, nisi quem visi movere dolores;
nec fruitur somno, vigilantibus excita curis,
sed videt ingratos intabescitque videndo 780

successus hominum carpitque et carpitur una
suppliciumque suum est. quamvis tamen oderat illam,
talibus adfata est breviter Tritonia dictis:
'inface tabe tua natarum Cecropis unam:
sic opus est. Aglauros ea est.' haud plura locuta 785
fugit et inpressa tellurem reppulit hasta.

Illa deam obliquo fugientem lumine cernens
murmura parva dedit successurumque Minervae
indoluit baculumque capit, quod spinea totum
vincula cingebant, adopertaque nubibus atris, 790
quacumque ingreditur, florentia proterit arva
exuritque herbas et summa cacumina carpit
adflatuque suo populos urbesque domosque
polluit et tandem Tritonida conspicit arcem
ingeniis opibusque et festa pace virentem 795

vixque tenet lacrimas, quia nil lacrimabile cernit.
sed postquam thalamos intravit Cecrope natae,
iussa facit pectusque manu ferrugine tincta
tangit et hamatis praecordia sentibus inplet
inspiratque nocens virus piceumque per ossa 800
dissipat et medio spargit pulmone venenum,
neve mali causae spatium per latius errent,

germanam ante oculos fortunatumque sororis
 coniugium pulchraque deum sub imagine ponit
 cunctaque magna facit; quibus inritata dolore 805
 Cecropis occulto mordetur et anxia nocte
 anxia luce gemit lentaque miserrima tabe
 liquitur, et glacies incerto saucia sole,
 felicisque bonis non lenius uritur Hersedes,
 quam cum spinosis ignis supponitur herbis, 810
 quae neque dant flammam lentoque vapore cremantur.
 saepe mori voluit, ne quicquam tale videret,
 saepe velut crimen rigido narrare parenti;
 denique in adverso venientem limine sedit
 exclusura deum. cui blandimenta precesque 815
 verbaque iactanti mitissima 'desine!' dixit,
 'hinc ego me non sum nisi te motura repulso.'
 'stemus' ait 'pacto' velox Cyllenius 'isto!'
 caelestique fores virga patefecit: at illi
 surgere conanti partes, quascumque sedendo 820
 flectimur, ignava nequeunt gravitate moveri:
 illa quidem pugnat recto se attollere trunco,
 sed genuum iunctura riget, frigusque per unguis
 labitur, et pallent amisso sanguine venae;
 utque malum late solet inmedicabile cancer 825
 serpere et inlaesas vitiatis addere partes,
 sic letalis hiems paulatim in pectora venit
 vitalesque vias et respiramina clausit,
 nec conata loqui est nec, si conata fuisset,
 vocis habebat iter: saxum iam colla tenebat, 830
 oraque duruerant, signumque exsanguis sedebat;
 nec lapis albus erat: sua mens infecerat illam.